

Informativní přehled – ochrana důvěrnosti komunikace mezi advokátem a klientem

Leden 2018

Tento informativní přehled není závazný pro soud a není vyčerpávající

Ochrana důvěrnosti komunikace mezi advokátem a klientem

„I když článek 8 [Evropské úmluvy o lidských právech¹] chrání důvěrnost ‚korespondence‘ mezi jednotlivci, poskytuje silnější ochranu výměnám mezi advokáty a jejich klienty. Je to odůvodněno skutečností, že advokáti vykonávají v demokratické společnosti zásadní úlohu, obhajobu stran sporu. Advokáti ale nemohou plnit základní úkoly, pokud těm, jež brání, nemohou zaručit, že tyto výměny zůstanou chráněny profesním tajemstvím a zásadou povinnosti mlčenlivosti. V sázce je tento vztah důvěry, zásadní pro úspěch této mise. Na tom sice nepřímě, ale nevyhnutelně závisí právo každého na spravedlivý proces, zejména právo obviněného neobviňovat sebe sama.

Tato zesílená ochrana vyplývající z článku 8 a týkající se důvěrnosti vztahů mezi advokátem a klientem a důvody, na nichž se zakládá, vedly [Evropský] soud [pro lidská práva] k závěru, že z tohoto pohledu je právo na ochranu důvěrnosti komunikace – i když primárně advokátům stanoví určité povinnosti – výslovně daným článkem chráněno.“ (Michaud proti Francii, [rozsudek](#) ze dne 6. prosince 2012, §§ 118–119).

Poskytnutí bankovních výpisů v trestním řízení

Brito Ferrinho Bexiga Villa-Nova proti Portugalsku

1. prosince 2015

Stěžovatelka si v tomto případě stěžovala, že v trestním řízení vedeném proti ní kvůli daňovým podvodům byly použity výpisy z jejího bankovního účtu. Namítala porušení pravidel profesní mlčenlivosti, jimiž byla jako advokátka vázána.

S ohledem na neexistenci procesních záruk a účinné soudní kontroly nad opatřením, jež bylo předmětem stížnosti, soud shledal, že portugalské orgány nedokázaly v daném případě zajistit spravedlivou rovnováhu mezi požadavky v obecném zájmu a požadavkem na ochranu práva stěžovatelky na ochranu jejího práva na respektování soukromého života. Soud tak dospěl k závěru, že došlo k **porušení článku 8** Úmluvy. Soud zejména poznamenal, že nahlížení do bankovních výpisů stěžovatelky znamenalo zásah do jejího práva na respektování povinnosti mlčenlivosti, které spadá do soukromého života. Shledal také, že řízení o zproštění povinnosti mlčenlivosti bylo vedeno bez účasti stěžovatelky, která tak nikdy nemohla předložit své argumenty. Kromě toho, a v rozporu s vnitrostátním právem, nebylo během tohoto řízení vyžádáno stanovisko advokátní komory. Soud rovněž zjistil, že nebyl splněn požadavek na účinnou kontrolu stanovený v článku 8 Úmluvy.

¹ Článek 8 (právo na respektování soukromého a rodinného života) [Evropské úmluvy o lidských právech](#) stanoví: „1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.

2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“

Zachytávání komunikace, odposlouchávání telefonu a tajné sledování

Zachytávání informací zasílaných mezi advokátem a klientem

Stížnost, o níž nebylo dosud rozhodnuto

Ordre des avocats de Brest a Laurent proti Francii (stížnost č. 28798/13)

Stížnost sdělená francouzské vládě 26. srpna 2015

Tento případ se týká informací zasílaných mezi stěžovatelem, advokátem, a jeho klienty, kteří měli při čekání na výsledky jednání o jejich případu policejní doprovod. Stěžovatel všem svým klientům předával poznámky, které velitel policejního doprovodu zachytil a před vrácením přečetl. Stěžovatel si stěžuje na porušení jeho práva na korespondenci se svými klienty.

Soud o této stížnosti informoval francouzskou vládu a zadal stranám otázky na základě článku 8 (právo na respektování korespondence) Úmluvy.

Sledování telefonních linek advokátní kanceláře

Kopp proti Švýcarsku

25. března 1998

Tento případ se týkal sledování telefonních linek advokátní kanceláře stěžovatele na příkaz federálního státního zástupce v rámci trestního řízení, jehož byl třetí stranou.

Soud shledal, že došlo k **porušení článku 8** Úmluvy, jelikož švýcarské zákony dostatečně jasně nestanovily rozsah a způsob výkonu rozhodnutí orgánů v dané věci. Následně posoudil, že stěžovateli jakožto advokátovi nebyl poskytnut ani nejmenší stupeň ochrany vyžadované právním řádem v demokratické společnosti. Soud zejména shledal, že i když judikatura švýcarského federálního soudu stanovila princip, který byl všeobecně přijímán, že se právo na ochranu důvěrnosti komunikace vztahuje pouze na vztah mezi advokátem a jeho klienty, zákon jasně nestanovil jak, za jakých podmínek a kdo má rozlišovat mezi případy konkrétně spojenými s prací advokáta na základě pokynů od účastníka řízení a případy týkajícími se jiné činnosti než jako právní poradce. Kromě toho bylo v praxi přinejmenším udivující, že by tento úkol měl být přidělen právnímu oddělení poštovního úřadu, kterýžto byl členem výkonné moci, bez dohledu nezávislého soudce, zejména v této citlivé oblasti důvěrných vztahů mezi advokátem a jeho klienty, které se přímo týkají práva na obhajobu.

Pruteanu proti Rumunsku

3. února 2015

Tento případ se týkal odposlechu telefonních hovorů advokáta a nemožnosti napadnout nezákonnost tohoto opatření a požádat o zničení těchto záznamů. Stěžovatel si stěžoval na zásah do jeho práva na respektování soukromého života a korespondence.

Soud shledal, že došlo k **porušení článku 8** Úmluvy, jelikož zásah, jež byl předmětem stížnosti, byl nepřiměřený sledovanému cíli – totiž zjistit pravdu v rámci trestního řízení, a tím chránit pořádek – a stěžovatel tak neměl účinné prostředky požadované právním řádem a nebyl schopen omezit zásah, jenž byl předmětem stížnosti, na rozsah nezbytný v demokratické společnosti. Soud zejména připomenul, že odposlech rozhovorů mezi advokátem a jeho klientem

je bezpochyby porušení povinnosti mlčenlivosti, která je základem vztahu důvěry mezi advokátem a jeho klientem.

Versini-Campinchi a Crasnianski proti Francii

16. června 2016

Stěžovateli byli advokát a jeho služebně mladší kolegyně. V době události, během krize BSE („nemoci šílených krav“), zastupovali zájmy ředitele společnosti podezřelého z porušení embarga na dovoz hovězího masa z Velké Británie. Případ se týkal použití přepisu telefonního hovoru jako důkazu v kárném řízení proti této advokátce, který advokátka vedla se svým klientem a v němž sdělila informace, na než se vztahuje právo na ochranu důvěrnosti komunikace.

Soud shledal, že u stěžovatelky **nedošlo k porušení článku 8 Úmluvy**, jelikož daný zásah nebyl nepřiměřený vůči legitimnímu sledovanému cíli – konkrétně ochraně pořádku – a mohl být považován za zásah nezbytný v demokratické společnosti. Soud shledal, že přepis rozhovoru mezi stěžovatelkou a jejím klientem byl založen na skutečnosti, v rámci které by obsah mohl vést k domněnce, že stěžovatelka sama spáchala trestný čin, a místní soudy shledaly, že přepis neporušil právo jejího klienta na obranu. Skutečnost, že advokátka byla advokátkou svého klienta, nebyla dostačující, aby představovala porušení článku 8 Úmluvy s ohledem na stěžovatelku.

Tajné sledování

Klass a další proti Německu

6. září 1978

V tomto případě si stěžovatelé, pět německých advokátů, stěžovali zejména na legislativu v Německu, která umožňuje orgánům sledovat korespondenci a telefonní komunikaci advokátů, ale zároveň těmto orgánům neukládá povinnost advokáty následně o opatřeních, která proti nim byla přijata, informovat.

Soud shledal, že **nedošlo k porušení článku 8 Úmluvy**, jelikož německý zákonodárce oprávněně považoval z napadené legislativy plynoucí zásah do výkonu práva zaručeného čl. 8 odst. 1 jako nezbytný v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti a ochrany pořádku (čl. 8 odst. 2). Soud zejména uvedl, že pravomoci tajného sledování občanů, charakterizující policejní stát, jsou dle Úmluvy přípustné, pouze pokud jsou v míře nezbytně nutné pro ochranu demokratických institucí. Soud – vědom si toho, že demokratické společnosti v současnosti ohrožují vysoce sofistikované formy špionáže a terorismus, a stát tudíž musí mít možnost, aby mohl těmto hrozbám účinně čelit, tajně sledovat podvrtné živly působící v jeho jurisdikci – shledal, že existence některých právních předpisů, které umožňují tajně sledovat e-mail, poštu a telekomunikaci byl, za výjimečných podmínek, nezbytný v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti a/nebo ochrany pořádku.

Stížnosti, o nichž nebylo dosud rozhodnuto

Centrum För Rättvisa proti Švédsku (stížnost č. 35252/08)

Stížnost sdělená švédské vládě dne 21. listopadu 2011 a 14. října 2014

Stěžovatel, nezisková právnická firma působící ve veřejném zájmu, si stěžuje na praktiky a legislativu švédského státu týkající se opatření tajného sledování.

Soud o této stížnosti informoval švédskou vládu a zadal stranám otázky na základě článku 8 (právo na respektování soukromého života), 13 (právo na účinnou právní ochranu) a 34 (právo individuální stížnosti) Úmluvy.

Tretter a další proti Rakousku (č. 3599/10)

Stížnost sdělená rakouské vládě 6. srpna 2013

Stěžovatelé, mezi nimiž byli advokáti, si stěžují na novelu zákona o pravomocích policie, která vstoupila v platnost v lednu 2008 a rozšířila pravomoci policejních orgánů při shromažďování a zpracování osobních údajů.

Soud o této stížnosti informoval rakouskou vládu a zadal stranám otázky na základě článku 8 (právo na respektování soukromého života a korespondence), 10 (svoboda projevu) a 34 (právo individuální stížnosti) Úmluvy.

10 organizací pro lidská práva a další proti Spojenému království (č. 24960/15)

Stížnost sdělená britské vládě 24. listopadu 2015

Stěžovateli jsou lidskoprávní organizace, které mají pravidelný kontakt mimo jiné s advokáty, a to jak na národní, tak mezinárodní úrovni. Údaje obsažené v jejich komunikaci často zahrnují materiály, které jsou citlivé, případně důvěrné. Tento případ se týká hromadného zadržení externí komunikace britskými zpravodajskými službami a sdílení zjištěných informací mezi Spojeným královstvím a USA.

Soud v prosinci 2015 informoval britskou vládu o této stížnosti a zadal stranám otázky na základě článku 6 (právo na spravedlivý proces), 8 (právo na respektování soukromého života a korespondence), 10 (svoboda projevu), 14 (zákaz diskriminace) a 34 (právo individuální stížnosti) Úmluvy.

7. listopadu 2017 proběhlo v tomto případě slyšení před soudem.

Association confraternelle de la presse judiciaire proti Francii a 11 dalších**stížností (č. 49526/15, 49615/15, 49616/15, 49617/15, 49618/15, 49619/15, 49620/15, 49621/15, 55058/15, 55061/15, 59602/15 a 59621/15)**

Stížnost sdělená francouzské vládě 26. dubna 2017

Tyto stížnosti, podané advokáty a novináři a právníckými osobami spojenými s těmito profesemi, se týkají francouzského zákona o zpravodajských službách ze dne 24. července 2015.

Soud o této stížnosti informoval francouzskou vládu a zadal stranám otázky na základě článku 8 (právo na respektování soukromého života a korespondence), 10 (svoboda projevu) a 13 (právo na účinnou právní ochranu) Úmluvy.

Povinnost oznamování podezření**Michaud proti Francii**

6. prosince 2012

Tento případ se týkal povinnosti francouzských advokátů oznamovat podezření na možné praní špinavých peněz klienty. Stěžovatel, člen Pařížské advokátní komory a Francouzské advokátní komory, mimo jiné tvrdil, že tato povinnost, plynoucí z transpozice evropských směrnic, je v rozporu s článkem 8 Úmluvy, který chrání důvěrnost vztahů advokát–klient. Soud dospěl k závěru, že **nedošlo k porušení článku 8** Úmluvy. Zdůraznil sice důležitost důvěrnosti vztahů advokát–klient a právo na ochranu této důvěrnosti, ale shledal, že povinnost oznamovat podezření sleduje legitimní cíl ochrany pořádku nebo zabránění trestné činnosti, jelikož má sloužit k boji s praním špinavých peněz a souvisejícími trestnými činy a pro sledování tohoto cíle je nezbytné. Co se týče druhého bodu, soud shledal, že povinnost oznamovat podezření, tak, jak byla implementována ve Francii, nezasahovala nepřiměřeně do práva na ochranu důvěrnosti komunikace, jelikož na advokáty se výše uvedený požadavek nevztahuje, když zastupují strany sporu, a legislativa zavedla filtr zaručující tuto ochranu důvěrnosti komunikace tím, že advokáti nepředávají svá oznámení přímo příslušným orgánům, ale předsedovi své advokátní komory.

Omezení týkající se sdělení utajovaných informací obhájci a právo na spravedlivý proces

---

M. proti Nizozemsku (č. 2156/10)

25. července 2017

Tento případ se týkal bývalého člena nizozemské tajné služby (AIVD), který byl obviněn z vyzrazení státních tajemství. V rámci své činnosti editora zvuku a tlumočnicka měl přístup k utajovaným informacím, které dle přísných pokynů nesměly být zveřejněny. Tato povinnost mlčenlivosti trvala i poté, co zpravodajské služby opustil. Byl obviněn z vyzrazení státních tajemství neoprávněným osobám, včetně podezřelých z terorismu. Stěžovatel tvrdil, že následné trestní řízení bylo nespravedlivé. Stěžoval si zejména na to, že AIVD měla rozhodující kontrolu nad důkazy, omezovala jeho přístup a přístup vnitrostátních soudů k těmto důkazům a kontrolovala jejich používání, a tím mu bránila v tom, aby mohl svému obhájci účinně dávat pokyny.

Soud shledal, že došlo k **porušení čl. 6 odst. 1** (právo na spravedlivý proces) **a odst. 3 písm. c)** (právo na právní pomoc dle vlastního výběru) Úmluvy, jelikož v důsledku hrozby trestního stíhání musel stěžovatel sdělit státní tajemství svým advokátům, komunikace mezi ním a jeho právním zástupcem nebyla svobodná a co do obsahu neomezovaná, a tím byla nenávratně ohrožena spravedlivost řízení proti němu. I když soud připustil, že v zásadě neexistuje důvod, proč by pravidla utajení neměla platit, když je bývalý člen bezpečnostních služeb trestně stíhán za vyzrazení státních tajemství, zabýval se otázkou, jak zákaz vyzrazení tajných informací ovlivnil právo stěžovatele na obhajobu. V tomto ohledu naznačil, že bez odborného poradenství nelze od jednotlivce, který čelí závažnému trestnímu obvinění, očekávat, že zváží výhody poskytnutí informací o svém případě advokátovi oproti riziku dalšího stíhání za toto poskytnutí. Soud ale shledal, že v tomto případě **nedošlo k porušení čl. 6 odst. 1** (právo na spravedlivý proces) **a odst. 3 písm. b) a d)** (právo na přiměřený čas a možnosti k přípravě své obhajoby a právo dosáhnout předvolání a výslechu svědků) Úmluvy.

Prohlídky a zabavování v kanceláři nebo domově advokáta

Niemietz proti Německu

16. prosince 1992

Tento případ se týkal prohlídky kanceláře advokáta během trestního stíhání kvůli urážlivému chování vůči třetí osobě. Stěžovatel si stěžoval zejména na to, že bylo porušeno jeho právo na respektování jeho domova a korespondence.

Soud shledal, že **došlo k porušení článku 8** Úmluvy, jelikož zásah, na který si advokát stěžoval, nebyl přiměřený vůči legitimnímu sledovanému cíli – konkrétně zabránění trestné činnosti a ochraně práv druhých – a nemohl být považován za zásah nezbytný v demokratické společnosti. Soud zejména shledal, že trestný čin, v souvislosti se kterým byla prohlídka vykonána a jež zahrnoval nejen urážku, ale i pokus o vyvíjení tlaku na soudce, nelze klasifikovat jinak než jako málo závažný. Příkaz k prohlídce byl ale velmi obecný. Navíc s ohledem na materiály, které byly ve skutečnosti kontrolovány, soud konstatoval, že prohlídka byla zásahem do profesního tajemství v rozsahu, který se jeví nepřiměřený okolnostem. V této souvislosti soud připomněl, že v případech, kdy jde o advokáta, může mít zásah do profesního tajemství dopad na řádný výkon spravedlnosti, a tím i na práva zaručená článkem 6 (právo na spravedlivý proces) Úmluvy.

Tamosius proti Spojenému království

19. září 2002 (rozhodnutí o přípustnosti)

Tento případ se týkal prohlídky kanceláře advokáta a odnesení materiálů v rámci vyšetřování daňových podvodů některých jeho klientů. Stěžovatel

namítal zejména to, že vystavení a provedení příkazů k prohlídce bylo v rozporu s jeho právem na respektování jeho soukromého života a jeho korespondence. Tvrdil mimo jiné to, že zákonná definice ochrany důvěrnosti komunikace advokáta je příliš úzká.

Soud tuto stížnost prohlásil za **nepřípustnou** podle článku 8 Úmluvy, jelikož je zjevně neopodstatněná. Prohlídka provedená v tomto případě nebyla nepřiměřená vůči sledovaným legitimním cílům, zejména zabránění trestné činnosti a ochraně pořádku, jakož i hospodářského blahobytu země, a celý postup obsahoval dostatečné záruky. Soud uvedl zejména to, že prohlídka byla provedena na základě příkazu vydaného soudcem a pod dohledem pověřené osoby, jejíž úkolem bylo určit, na jaké dokumenty se vztahovalo právo na ochranu důvěrnosti komunikace a které tedy nelze odnést. Navíc s ohledem na definici tohoto práva ve vnitrostátním právu soud shledal, že zákaz odnesení dokumentů, na něž se vztahuje právo na ochranu důvěrnosti komunikace, byl konkrétní zárukou, že nedojde k porušení práva na ochranu důvěrnosti komunikace a výkonu spravedlnosti, jelikož odnesení těchto dokumentů mohlo být důvodem podání stížnosti či žaloby, a případně mohlo vést k následné náhradě škody .

Petri Sallinen a další proti Finsku

27. září 2005

Tento případ se týkal prohlídky prostor prvního stěžovatele, advokáta, a zabavení určitých materiálů. Policie si ponechala kopii jednoho z jeho pevných disků, který mimo jiné obsahoval soukromé údaje tří z jeho klientů, které měl v té době a kteří jsou také stěžovateli.

Soud shledal, že došlo k **porušení článku 8** Úmluvy, jelikož zásah do práv, na něž si advokát stěžoval, nebyl v souladu se zákonem. V tomto ohledu soud zejména shledal, že finské právo neposkytlo dostatečné právní záruky, jelikož nebylo jasné, za jakých okolností se lze s materiálem, který je považován za důvěrný, seznamovat, či ho zabavit.

Viz také: **Heino proti Finsku**, rozsudek ze dne 15. února 2011.

Smirnov proti Rusku

7. června 2007

Žadatel, advokát, zejména namítal, že došlo k prohlídce jeho bytu a bylo zabaveno velké množství dokumentů a ústřední jednotka jeho počítače, aby bylo možno získat přístup k elektronickým souborům jeho klientů podezřelých z účasti na organizovaném zločinu, a tím získat proti nim důkazy.

Soud shledal, že došlo k **porušení článku 8** Úmluvy, jelikož tato prohlídka porušila profesní tajemství, neboť byla nepřiměřená k jakémukoli sledovanému legitimnímu cíli. Soud zejména bral v úvahu to, že stěžovatel sám nebyl podezřelý z žádného trestného činu, a prohlídka tak byla provedena bez dostatečného a relevantního důvodu a záruk, že nedojde k porušení profesního tajemství: příliš obecné podmínky příkazu k prohlídce daly policii naprosto svobodu v určování toho, co se má zabavit.

Viz také: **Alexanian proti Rusku**, rozsudek ze dne 22. prosince 2008; **Kolesnichenko proti Rusku**, rozsudek ze dne 9. dubna 2009; **Yuditskaya a další proti Rusku**, rozsudek ze dne 12. února 2015.

Wieser a Bicos Beteiligungen GmbH proti Rakousku

16. října 2007

Stěžovatelé, společnost s ručením omezeným a její majitel a jednatel, jenž byl zároveň advokátem, si stěžovali na prohlídku svých firemních prostor a zabavení elektronických dat v rámci trestního řízení týkajícího se nezákonného obchodu s léky. U vnitrostátních soudů si neúspěšně stěžovali, že postup prohlídky a zabavení elektronických dat porušil povinnost prvního stěžovatele zachovávat profesní tajemství.

Soud shledal, že došlo k **porušení článku 8** Úmluvy, jelikož policisté nedodrželi určité procesní záruky, že nedojde ke svévoli a k porušení profesního tajemství advokáta, čímž bylo zabavení elektronických dat prvního stěžovatele nepřiměřené vůči sledovanému legitimnímu cíli, totiž předcházet trestné činnosti. Zástupce advokátní komory, který byl prohlídce přítomen, nemohl řádně dohlížet na část prohlídky, zpráva byla vypracována příliš pozdě a první stěžovatel ani zástupce advokátní komory nebyli informováni o výsledcích prohlídky. Soud také zjistil, že i když první advokát nebyl právním zástupcem druhého stěžovatele, působil jako právní poradce několika společností, v nichž držel podíly. Kromě toho obsahovala zabavená data téměř stejné informace jako listinné dokumenty, z nichž vyšetřující soudce některé vrátil prvnímu stěžovateli, jelikož byly chráněny profesním tajemstvím. Lze tedy důvodně předpokládat, že zabavená elektronická data tyto informace také obsahovala.

Iliya Stefanov proti Bulharsku

22. května 2008

V rámci trestního vyšetřování obvinění z vydírání provedla policie prohlídku kanceláře stěžovatele, advokáta, za přítomnosti dvou jeho sousedů. Zabavili počítač stěžovatele a všechny jeho diskety. Vyšetřování bylo později zastaveno a byl vydán příkaz vrátit zabavené předměty stěžovateli. Stěžovatel si stěžoval zejména na protiprávnost této prohlídky a zabavení. Soud shledal, že došlo k **porušení článku 8** Úmluvy, jelikož tato prohlídka narušila profesního tajemství, neboť byla za daných okolností nepřiměřená. Soud naznal, že příkaz k prohlídce byl odůvodněný a vystavený po výpovědích různých svědků. Shledal nicméně, že příkaz byl formulován příliš obecně a policii umožnil zabavit na celé dva měsíce celý počítač stěžovatele i všechny jeho diskety, které obsahovaly materiály, jež jsou předmětem profesního tajemství advokáta. Kromě toho bylo velmi nepravděpodobné, že by sousedi, kteří neměli žádnou právní kvalifikaci, mohli poskytnout jakoukoli účinnou ochranu proti nadměrnému zásahu policie do profesního tajemství advokáta. Vzhledem k tomu, že bulharské právo neposkytuje stěžovateli žádnou možnost napadnout zákonnost této prohlídky a zabavení a domoci se nápravy, soud rovněž shledal, že došlo k porušení článku 13 (právo na účinnou právní ochranu) Úmluvy.

Viz také: **Golovan proti Ukrajině**, rozsudek ze dne 5. července 2012.

André a další proti Francii

24. července 2008

Tento případ se týkal prohlídky kanceláře stěžovatelů, z nichž oba jsou advokáti, správcem daně, který chtěl nalézt usvědčující důkazy proti společnosti, jež byla klientem advokátů a podezřelá z daňových úniků. Byla zabavena řada dokumentů, včetně ručně psaných poznámek, a dále dokument s komentářem psaným rukou prvního stěžovatele. Předseda advokátní komory poukázal na to, že šlo o osobní dokumenty tohoto advokáta, které byly důvěrné a nesměly být zabaveny. Stěžovatelé si stěžovali zejména na porušení profesního tajemství a nemožnost účinné právní ochrany, prostřednictvím níž by mohli napadnout zákonnost prohlídek a zabavování v jejich kancelářích.

Soud shledal, že došlo k **porušení článku 8** Úmluvy, jelikož prohlídka i zabavení byly nepřiměřené vůči sledovanému cíli, totiž ochraně pořádku a zabránění trestné činnosti. Připomněl zejména, že prohlídky a zabavování v kanceláři advokáta bezpochyby zasahují do práva na ochranu důvěrnosti komunikace, které je v centru vztahu důvěry mezi advokátem a jeho klientem a je důsledkem práva advokátova klienta neobviňovat sebe sama. Pokud vnitrostátní právo umožňuje domovní prohlídky advokátů,

tyto prohlídky musí konvenovat se zvláštními zárukami. V tomto případě existovala zvláštní procesní záruka, jelikož prohlídka byla vykonána v přítomnosti předsedy advokátní komory, jejímž jsou stěžovatelé členy. Jeho přítomnost a jeho pozorování týkající se důvěrnosti zabavených dokumentů byly uvedeny v následné zprávě. Nebyl ale přítomen soudce, který prohlídku povolil, a přítomnost předsedy advokátní komory ani námitky, které vznesl, nezabrány policistům provádějícím prohlídku v tom, aby si prohlédli všechny dokumenty v kanceláři a zabavili je. Pokud jde o zabavení ručně psaných poznámek prvního stěžovatele, příslušné dokumenty byly osobními dokumenty advokáta a byly tedy dokumenty důvěrnými. Kromě toho daňoví inspektoři a vedoucí policista získali díky obecným podmínkám příkazu k prohlídce rozsáhlé pravomoci. Konečně soud poznamenal, že v kontextu daňové kontroly záležitostí společnosti, jež je klientem stěžovatele, cílila inspekce na stěžovatele pouze z toho důvodu, že pro ni bylo obtížné provést nutné kontroly a nalézt dokumenty, které by mohly potvrdit podezření, že společnost byla obviněna z daňových úniků; stěžovatelé nebyli nikdy obviněni ani podezřelí ze spáchání trestného činu účasti na podvodu, jehož se dopustil jejich klient.

Viz také: [Xavier Da Silveira proti Francii](#), rozsudek ze dne 21. ledna 2010.

Robathin proti Rakousku

3. července 2012

Stěžovatel, praktikující advokát, si stěžoval na prohlídku kanceláře a zabavení dokumentů a jeho elektronických dat v návaznosti na trestní řízení vedené proti němu pro podezření z krádeže, zpronevěry a podvodu na klientech. Byl však zproštěn všech obvinění.

Soud dospěl k závěru, že došlo k **porušení článku 8** Úmluvy. Zdůraznil zejména to, že i když stěžovatel využil řadu procesních záruk, odvolací senát, který případ projednával, podal při povolování prohlídky všech elektronických dat z kanceláře stěžovatele pouze stručné a spíše obecné důvody; nešlo o data týkající se pouze vztahu mezi stěžovatelem a poškozenými jeho údajných trestných činů. S ohledem na specifické okolnosti v dané advokátní kanceláři měly být při povolování takovéto všezahrnující prohlídky uvedeny konkrétní důvody. Vzhledem k tomu, že tyto důvody uvedeny nebyly, soud shledal, že zabavení a přezkum všech dat byl nad rámec toho, co je nezbytné k dosažení legitimního cíle, totiž zabránění trestné činnosti.

Vinci Construction a GMT Génie Civil a Services proti Francii

2 Duben 2015

Tento případ se týkal prohlídek a zabavení vyšetřovateli z oddělení pro soutěž, ochranu spotřebitele a boje proti podvodům v prostorách dvou společností. Stěžovatelé si stěžovali mimo jiné na nepřiměřený zásah do jejich práv na obhajobu a práva na respektování domova, soukromého života a korespondence, zejména s ohledem na důvěrnost spojenou se vztahy advokát–klient, s ohledem na rozsah a bezohlednost provedených zabavení a neprovedení podrobného soupisu.

Soud shledal, že došlo k **porušení článku 8** Úmluvy, jelikož prohlídky i zabavení ve společnostech stěžovatelů byly nepřiměřené vůči sledovanému cíli, totiž hospodářskému blahobytu státu a ochraně pořádku a zabránění trestné činnosti. Soud uvedl zejména to, že záruky poskytnuté vnitrostátním právem, které upravuje prohlídky a zabavování prováděné v oblasti práva hospodářské soutěže, nebyly v tomto případě prakticky a účinně použity, zejména jelikož bylo známo, že zabavené dokumenty obsahovaly korespondenci mezi advokátem a jeho klientem, jež je předmětem profesního tajemství. V tomto ohledu soud naznal, že jestliže byl povolán soudce, aby prošetřil odůvodněná tvrzení, že byly zabaveny konkrétně označené dokumenty,

i když se netýkaly vyšetřování nebo byly předmětem profesního tajemství, tento soudce měl rozhodnout, co se s nimi stane po podrobném prošetření a zvláštním posouzení přiměřenosti, a následně měl případně nařídít jejich vrácení. Soud také shledal, že v tomto případě došlo k **porušení článku 6 odst. 1** (právo na spravedlivý proces), protože stěžovatelé nemohli proti rozhodnutí o povolení prohlídky a zabavení podat úplné odvolání.

Sérvulo & Associados – Sociedade de Advogados, RL proti Portugalsku

3 Zář 2015

Tento případ se týkal prohlídky advokátní kanceláře a zabavení počítačových souborů a e-mailových zpráv během vyšetřování podezření z korupce, získání zakázaných výhod a praní špinavých peněz v souvislosti s nákupem dvou ponorek od německého konsorcia portugalskou vládou.

Soud dospěl k závěru, že **nedošlo k porušení článku 8** Úmluvy. Soud shledal, že bez ohledu na rozsah příkazů k prohlídce a zabavení byly záruky poskytnuté stěžovatelům proti zneužití, svévole a porušení profesního tajemství advokáta přiměřené a dostatečné. Prohlídka a zabavení tedy nebyly v takovém rozsahu, aby představovaly nepřiměřený zásah do legitimního sledovaného cíle, totiž ochrany pořádku a zabránění trestné činnosti. Soud zejména naznal, že po prohlédnutí zabavených počítačových souborů a e-mailů nařídil vyšetřující soudce ústředního trestního vyšetřovacího soudu smazání 850 záznamů, u nichž shledal, že jsou soukromé, jsou předmětem profesního tajemství nebo nemají žádnou přímou souvislost s daným případem. Soud neshledal žádný důvod, proč by měl zpochybňovat toto vyhodnocení provedené daným soudcem, který zasáhl, aby zkontroloval zákonnost prohlídky a zabavení, a zejména aby ochránil profesní tajemství. Kromě toho v reakci na stěžovatelovu námitku, že mu zabavené počítačové záznamy nebyly vráceny, soud shledal, že originály byly vráceny a že neexistuje povinnost vracet i kopie, které je možno uchovávat po dobu trvání promlčecí lhůty pro dané trestné činy.

Lindstrand Partners Advokatbyrå AB proti Švédsku

20. prosince 2016

Tento případ se týkal prohlídky provedené v prostorách advokátní kanceláře stěžovatele finančním úřadem v průběhu auditů prováděných u dvou jiných společností. Finanční úřad měl podezření, že prostřednictvím nelegálních transakcí mezi společnostmi, jež byla klientem stěžovatele, a švýcarskou společností, nebyly ve Švédsku zdaněny významné peněžní částky. Stěžovatel si stěžoval zejména na to, že finančnímu úřadu byla umožněna prohlídka stěžovatelových prostor a zabavení datových disků, jež údajně patřily advokátní kanceláři, a tím bylo porušeno právo advokátní kanceláře na soukromí.

Soud shledal, že **nedošlo k porušení článku 8** Úmluvy, jelikož prohlídka kanceláří stěžovatele nebyly nepřiměřené vůči sledovanému cíli, totiž ekonomickému blahobytu státu. Uvedl zejména, že nebylo shledáno, že by některý z materiálů zabavených či zkopírovaných finančním úřadem obsahoval informace, jež jsou předmětem profesního tajemství. Soud nicméně shledal, že došlo k **porušení článku 13** (právo na účinnou právní ochranu) Úmluvy **ve spojení s článkem 8**, jelikož stěžovateli byla odepřena účast na řízení týkajícím se povolení k prohlídce jeho prostor, a tím neměl přístup k žádné právní ochraně vzhledem k přezkumu jeho námitky prohlídky.

Stížnost, o níž nebylo dosud rozhodnuto

Stížnost sdělená francouzské vládě

Tento případ se týká návštěvy stěžovatelovy právní praxe předsedou Advokátní komory Papeete za účelem ověření, zda tato praxe existuje, a za účelem kontroly. Následně bylo proti stěžovateli vedeno kárné řízení

pro nesplnění jeho daňových povinností a stěžovateli byl dočasně zakázána činnost. Stěžovatel tvrdí, že tato návštěva, v jeho nepřítomnosti, byla porušením jeho práva na respektování jeho domova. Rovněž si stěžuje na použití zjištění učiněných během této návštěvy v kárném řízení.

Soud informoval o této stížnosti francouzskou vládu a zadal stranám otázky na základě článku 6 odst. 1 (právo na spravedlivý proces) a 8 (právo na respektování soukromého života a domova) Úmluvy.

Kontakt pro média:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08